

'Best of ATSA' Symposium 21 januari 2016 | Utrecht

BEHANDELING VOOR ZEDENDELINQUENTEN: overzicht en advies

NL-ATSA vergroepbehandeling

Eleen Jorritsma
FPC dr. S. van Mesdag

Marije Keulen-de Vos, PhD.
FPC de Rooyse Wissel

Freek Möhlmann
Forensische zorg Zeeland

Jan Willem van den Berg
De Forensisch Zorgspecialisten

Doelstelling

- een overzicht van behandelprogramma's gericht op dynamische risicofactoren (Thornton, 2013)
 - > Behandelprogramma: (psycho) therapeutische interventies op cognities, emoties en gedrag
- richtlijnen opstellen, al dan niet voor specifieke dadertype/doelgroepen

(vb. minderjarige slachtoffers, KPD, LVB, psychopathie e.d.)

Thornton, D. (2013). Implications of our developing understanding of risk and protective factors in the treatment of adult male sex offenders. *International Journal of Behavioural Consultation and Therapy*, 8(3-4), 62-65.

Domeinen Thornton

Domain	Subdomain	Meta-analytic Results
Sexual Interests	Sexual Preoccupation <ul style="list-style-type: none"> Intense impersonal sexual interests Sexual coping Diverse sexual outlets 	<ul style="list-style-type: none"> Sexual preoccupation (S) Multiple paraphilias (S) Sexualized coping (P)
	Offense-Related Sexual Interests <ul style="list-style-type: none"> Sexual interest in prepubescent and pubescent children Sexualized violence 	<ul style="list-style-type: none"> Sexual interest in children (S) Sexualized violence (P)
Distorted Attitudes	Victim Schema <ul style="list-style-type: none"> Pro-offending schema about classes of potential victims (e.g., children or women) 	<ul style="list-style-type: none"> Pro-offending attitudes (S) Pro-child molestation attitudes (S) Pro-rape attitudes (S) Generic sexual offending attitudes (S)
	Rights Schema <ul style="list-style-type: none"> Excessive sense of entitlement 	<p><i>Note that there was insufficient data to look at the predictiveness of more specific attitudes, although all three SPA categories coincided with at least one of the broader categories used in the meta-analysis</i></p>
	Means Schema <ul style="list-style-type: none"> Machiavellianism Violent World schema 	
Relational Style	Inadequate Relational Style <ul style="list-style-type: none"> Dysfunctional self-esteem (inadequate or narcissistic) Emotional congruence with children 	<ul style="list-style-type: none"> Emotional congruence with children (S) Painfully low self-esteem was found consistently predictive in the UK, but not in other jurisdictions Narcissistic self-esteem hasn't been examined in recidivism studies
	Lack of Emotionally Intimate Adult Relationships <ul style="list-style-type: none"> Lack of sustained marital type relationships Relationships marred by violence/infidelity 	<ul style="list-style-type: none"> Lack of sustained marital type relationships (S) Marital relationships marred by repeated violence/infidelity (S)
	Aggressive Relational Style <ul style="list-style-type: none"> Callousness Grievance Thinking 	<ul style="list-style-type: none"> Callousness (P) Grievance thinking (S)
Self-Management	Social Deviance <ul style="list-style-type: none"> Early onset and pervasive resistance to rules and supervision Lifestyle impulsiveness 	<ul style="list-style-type: none"> Childhood behavior problems (S) Juvenile delinquency (S) Non-sexual offenses (S) Non-compliance with supervision (S) Violation of conditional release (S) Antisocial personality disorder (S) Impulsivity/recklessness (S) Employment instability (S)
	Dysfunctional Coping in response to stress/problems <ul style="list-style-type: none"> Poor problem-solving Poor emotional control 	<ul style="list-style-type: none"> Poor Coping (externalizing) (P)

Opzet

- Instanties en instellingen in NL en Vlaanderen benaderd met de vraag of en welke therapieprogramma's men gebruikt voor de behandeling van zedendelinquenten
 - > uitleg via mail, telefonisch, persoonlijk
 - > FPCs, FPKs, FPA's, forensische poliklinieken, EFP, Erkenningscommissie
 - > instellingen Vlaanderen (waaronder FPC Gent en Universiteit Forensisch Centrum)

- Inclusie
 - > Zeden specifieke behandeling
 - > Behandelprogramma
 - > Gericht op volwassenen
 - > Voldoet aan ten minste 1 van de domeinen van Thornton

Werkwijze

- Screeningslijst ontwikkeld (14 criteria)
- Pilot test (N=2)
- Aanpassing lijst
- Scoring van alle behandelprogramma
- 5 programma's dubbel gescoord in kader van betrouwbaarheid
- Literatuur - en veldonderzoek
- Richtlijn

ATSA VERENIGING VOOR DE PREVENTIE VAN ZEDENDELICTEN

CHECKLIST BEHANDELPROGRAMMA

Behandelprogramma: _____
 Beoordelaar: _____
 Datum: _____

BEHOORLIJKE

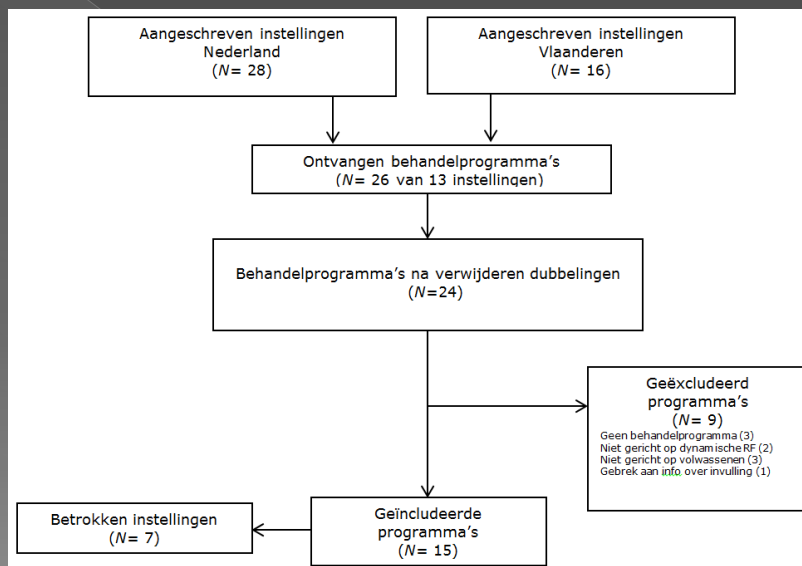
1. Is het behandelprogramma een (psycho)therapeutische interventie t.a.v. cognities, emoties en gedrag?
 Ja, ga door naar vraag 2. Nee, einde checklist

2. Is het behandelprogramma gericht op tenminste één van de criteria van Thornton?
 Ja, ga door naar vraag 3. Nee, einde checklist

3. Op welke criteria wijkt het behandelprogramma in? (De punten 1 voor een toetsing per criterium)

☐ Seksuele deviantie interesses en hyperarousaliteit <ul style="list-style-type: none"> Seksuele preoccupatie Meerdere partners Geseksualiseerde coping Seksueel geweld Seksuele interesses in praisubarale kinderen Interesse onpersoonlijke seks. interacties 	☐ Sociaal affectief functioneren relatieve stijl <ul style="list-style-type: none"> Gebrekige eigenwaarde Emotioneel instabiel/ licht kinderen Kaltes gascontact door geweld/ontbrek. doorgang Gebrekige emotionele controle
☐ Delict onderzoeuende opvattingen <ul style="list-style-type: none"> Pro-criminele schema's over potentiële veelbelovende kinderen (of vrouwen) 	☐ Zelfregulatie <ul style="list-style-type: none"> Bepaalde probleemoplossende vaardigheden Bepaalde emotionele controle

Flow-chart

Beoordeling

Theoretische Uitgangspunten	Definitie Seksueel grensoverschrijdend gedrag
Good Lives Model (n=7)	Geen definitie (n=6)
Integrated Therapy of Sexual Offending (ITSO, n=5)	Strafbaar gedrag (n=4)
RNR model (n=3)	DSM-IV classificaties (n=3)
Terugvalpreventie Model (n=2)	Verkeerde aanpak van <i>primary goods</i> (n=1)
Biopsychosociaal Model (n=2)	Kinderporno (n=1)
Anders (n=5)	
Niet gespecificeerd (n=3)	

- Criteria Thornton:
4 factoren (n=6), 3 factoren (n=2), 2 factoren (n=4), 1 factor (n=3)
delict ondersteunende opvattingen minst vaak gekozen

Beoordeling (2)

Contra-indicaties	Primaire doelstelling	Centrale thema's
Geen (n=8)	Reduceren recidiverisico (n=6)	Seksualiteit/SGG/voorlichting (n=6)
Ernstige psychopathologie op de voorgrond (n=4)	Vergroten inzicht (n=4)	Delict (n=5)
PCL-R > 26 (n=2)	Taboe doorbreken (n=4)	Coping (n=7)
Hoge score PCL-R F1 en lage score F2 (n=1)	Vergroten gezonde seksualiteit (n=1)	Sociale relaties (n=5)
LVB (n=2)	Betere keuzes leren maken (n=2)	Terugvalpreventie (n=7)
Actueel hoog risico (n=2)		Risicofactoren (n=3)
Totaal ontkenners (n=3)		Daderschap/Slachtofferschap (n=3)
Geen motivatie (n=2)		Zelfregulatie (n=3)
		Overig (n=8)

Beoordeling (3)

- Grote bereidheid instellingen
- Programma's zijn vooral gericht op zedendelinquenten in het algemeen (n=9)
- Relatief veel programma's voor LVB (n=8)
- Behandelduur varieert van 16 weken tot 6 jaar
- Groepsbehandeling (n=8) of combinatie groep/individueel (n=7)
- Alle programma's kennen een opbouw
 - > Veelal onderdelen als diagnostiek en risicotaxatie, psycho-educatie/voortlichting/inzicht, behandeling, terugvalpreventie, nazorg en begeleiding
- Programma's zijn niet vrij verkrijgbaar (m.u.v. 1 programma)
- Geen informatie over de effectiviteit van de behandelprogramma's

Conclusies

- Instellingen 'willen iets' met doelgroep zedendelinquenten
- Meeste genoemde theoretische kaders zijn ITSO en GLM
- Theoretische kaders zijn weinig uitgewerkt of doorvertaald
- SGG is veelal breed of helemaal niet gedefinieerd
- Duur van de behandeling varieert enorm of staat niet beschreven
- Er wordt niet gespecificeerd naar dadertype, psychopathologie of risico
- Programma's kunnen niet eenvoudig gebruikt worden, weinig richtlijnen/handvaten voor gebruik

Stelling 1

- ◉ Een zorgprogramma voor zeden is overbodig

Stelling 2

- ◉ Wij over-behandelen onze zedendelinquenten

Stelling 3

- ◉ Behandelprogramma's moeten worden samengesteld en ingedeeld o.b.v. onderliggende psychopathologie i.p.v. op basis van delicten

Richtlijn

- ◉ Inhoud
 - > Diagnostiek
 - > Risicotaxatie
 - > Behandeling
 - > Risicomanagement
- ◉ Onderscheid naar risico niveau en constructen Stable
- ◉ Doelgroep beschrijvingen per categorie
 - > Specificatie naar psychopathologie?
 - > specificatie naar dadertype ?
- ◉ Gereed: voorjaar 2017

Vragen of Suggesties?

Hartelijk dank!

NL-ATSA werkgroep behandeling

Eleen Jorritsma
FPC dr. S. van Mesdag
e.jorritsma@fpcvanmesdag.nl

Marije Keulen-de Vos, PhD.
FPC de Rooyse Wissel
MKeulen-deVos@derooysewissel.nl

Freek Möhlmann
Forensische Zorg Zeeland
mohlmann@emergis.nl

Jan Willem van den Berg
De Forensisch Zorghspecialisten
JvandenBerg@hoevenkliniek.nl